СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 232. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 5. жовтня, 1928. VOL. XXXVI. No. 232. Jersey City, N. J., Friday, October 5, 1928. THREE CENTS.

КУЛИДЖ ЗА ЗМЕНШЕННЯМ БУДЖЕТУ.

ДЕФІЦИТ МУСИТЬ МАТИ ПОКРИТТЯ. ВИДАТКИ МУСЯТЬ БУТИ СЧЕРКНЕНІ. ХОЧЕ БУТИ ОЩАДНИМ ПРИ КІНЦІ АДМІНІСТРАЦІЇ.

ВАШИНГТОН, 3. жовтня. — Президент Кулидж заявив, що дефіцит в сумі $94,000,000 мусить знайти своє покриття, а коли його не буде з приходів, видатки будуть зредуковані. Кулидж зазначив, що він старався за весь час своєї адміністрації вести економічну господарку і буде триматися тої самої системи до кінця.

РУЗВЕЛТ СКРІПИТЬ СМИТА.

ЦЕ ПРИЗНАЮТЬ НАВІТЬ РЕПУБЛИКАНСЬКІ ЧАСОПИСИ. РУЗВЕЛТ СТАНЕ ҐОВЕРНОРОМ. КАМПАНІЯ БУДЕ ОБЕРТАТИСЯ ДОВКОЛА СІЛ.

НЮ ЙОРК, 3. жовтня. — Демократичний кандидат на ґовернора мимо своєї хороби вертає до Ню Йорку і розпочинає з місця виборчу кампанію, не ждучи навіть на нотифікацію з боку партії.

На загал принято кандидатуру Рузвелта з одобренням. Навіть органи републиканської партії признають Рузвелтови здібности і заслуги, уважаючи його за одного „на міліон з тих, що віддаються публичній службі".

Рузвелт не буде звертати уваги на Ню Йорк і міста, бо там його позиція сильна, а всю увагу сконцентрує на сільські оселі.

НА ОКЕАНІ БУРІ.

ТЯГАРОВИЙ КОРАБЕЛЬ ПОТОПАЄ НА СЕРЕДИНІ ОКЕАНУ.

НЮ ЙОРК, 3. жовтня. — З ріжних сторін з океану доходять радіові депеші з поменших тягарових кораблів з просьбою о поміч. Декілька їх вже виратувано. А тепер поспішає на ратунок голяндському кораблеви Целяено корабель Гамбурсько-американської лінії Алберт Балін. Голяндський корабель в огні і потопає, а залога пливає на човнах.

ЗАСТРІЛИВ[illegible]

З ГРИЗОТИ, ЩО ЗАБИВ ЧОЛОВІКА З ДВОМА КВАРТАМИ ГОРІВКИ.

ДЖЕРЗИ СІТИ, 3. жовтня. — Джеймс Мек Ґуккін, що патролював на побережу як прогибіційний сторож і в тій функції забив 24. липня Леона Бойса, як пачкував дві кварти віски, задушився сегодня ґазом, полишивши жінку і троє незаосмотрених дітей.

Ґуккіна остро скритикувала за цей вчинок преса, а рівнож збойкотували його сусіди і знакомі. Рівнож і суд признав його винним.

ЗАДЕРЖАЛИ ПОЇЗД НА: ҐУД БАЙ.

ЦЕ ПРАЩАВСЯ ФОТОҐРАФ БЕРДА ЗІ СВОЄЮ НАРЕЧЕНОЮ

ОМАҐА, Небраска, 3. жовтня. — Командир Берд задержав тут Ґолдкост Лимитед трен на 10 мінут довше, щоби дати нагоду розпращатися свому фотоґрафови Вандевере зі своєю дівчиною Мисс Мері Роач. Фотоґраф заявив кондукторови, щоби трохи підождав, бо останній поцілунок буде дещо довше тревати, бо на слідуючий треба буде ждати аж два роки. Якраз на так довго пляновано експедиція до Полудневого бігуна, куди саме фотоґраф з Бердом виправляються.

ЛИНДБЕРҐ ЗА ГУВЕРОМ.

ВАШИНГТОН, 3. жовтня. — Полковник Чарлз Линдберґ вислав Гуверови листа, в якім заявляється за його кандидатурою, бо є тої думки, що його вибір буде спасенням для того краю.

[illegible] — СИН КУЛИДЖА НАКОЇВ ЛИХА.

АВТОМОБІЛЕВИЙ АКЦИДЕНТ ГОТОВ СКІНЧИТИСЯ ТРАҐІЧНО.

НЮ ГЕЙВЕН, 3. жовтня. — Миссис Маргарет Вено, що потерпіла від автомобілевої колізії і лежить від тижня в шпиталю, не видужує. Стан її погіршується і є обава смерти. Автомобілем, який вдарив в автомобіль Миссис Вено, кермував син президента Кулиджа.

ВАН ДАЙК ЗА ТЕРПИМІСТЮ.

ПРЕЗБИТЕРІЯНСЬКИЙ ПРІЧЕР ГОВОРИТЬ НА РАДІО І ОБОРОНЯЄ СВОБОДУ РЕЛІҐІЙНИХ ПЕРЕКОНАНЬ.

НЮ ЙОРК, 3. жовтня. — Відомий презбитеріянський пічер і письменник др. Ван Дайк говорив на радіо про реліґійну терпимість, атакуючи остро всіх тих, що виступають проти Смита по причині його реліґійних переконань. Він твердив, що папа не має в Америці ніякої територіяльної сили та що вже минули ті давні часи, коли то католики переслідували протестантів, а протестанти католиків. Реліґійна свобода заґарантована в Америці конституцією і з тим мусить кождий погодитися.

ТЕФТ ПРОТИ ПРОГИБІЦІЇ.

ВАШИНГТОН, 3. жовтня. — Демократична партія передрукувала тепер в цілях виборчої пропаґанди письма найвищого судді Вилиема Говарда Тефта, в яких він противився зміні конституції, через впровадження прогибіційного закона. Тефт подав тоді, що така реформа буде не до переведення, як всяка, що дотикає особистого життя людини і її навичок, яка хоче змінити ношу, їду і т. п. Тефт вже тоді підніс, що закон віддасть продажу алкоголю і його виріб в руки кримінальних типів.

98% НЕПОТРІБНИХ НЕЩАСЛИВИХ ВИПАДКІВ.

НЮ ЙОРК, 3. жовтня. — На Національнім Конґресі Безпечнства, що радить в Пенсилвенійськім готелі, піднесено, що можна охоронити себе перед 98% нещасними випадками в індустрії, колиб були заховані модерні способи охорони. В той спосіб можна би заощадити окол $5,000,000,000 в грошах, а 350,000,000 в днях праці.

З ТЕМНОЇ ХРОНІКИ.

У Варшаві засудили на три місяці тюрми Михайла Ронду з Мінська Мазовецького за те, що він тримав свою умовонедужу жінку на ланцюху та знущався над нею. — Василь погорілець із села Камінки, добромильського повіту, пострілив двох односельчан у часі сварки. — В селі Любкові убив парубка Дмитра Яхвака односельчанин Михайло Рідош. Рідоша арештували.

ЗАБОРОНЕНИЙ ВИВІЗ ВІВСА

Польське міністерство торговлі задумує заборонити вивіз вівса за кордон, щоб уможливити покриття запотребувань вівса внутрі краю.

В МОСКВІ ПЮТЬ БІЛЬШЕ ГОРІВКИ НІЖ МОЛОКА.

Московська статистика виказує, що населення Москви за рік випиває більше горівки ніж молока. На рік на кожного мешканця Москви припадає 13 літрів випитого молока, а горівки цілих 15 пляшок, що вміщують більше ніж 13 літрів.

ЇДЯТЬ ПІЛЬНИХ КОНИКІВ.

Постійне голодування китайської бідноти привело до того, що найбільше поширеною смачною стравою в Китаю є пільний коник. Щоби досить наловити цих коників, з ними ведуть справжню війну, копаючи рови, як на війні. Для їдження смажать коників у їх власнім олію. Китайці кажуть, що це дуже смачна і поживна страва, як на постійно голодний жолудок.

КОМУНІСТИ ПОГРОМЩИКИ.

Недавно в радянській Бухарі був жидівський погром. Розслідування показало, що погромом керував секретар ґуберніяльного комітету комуністичної партії. Слідча влада покищо заарештувала двацять сім комуністів-погромщиків.

УБИТІ ПРИ ДВОБОЮ.

У Ризі, в Латвії, два німецькі студенти пострілили один одного у двобою. Студентський суд чести дозволив їм стати до двобою в обороні своєї чести. Один з них був забитий на місці, а другий помер в дорозі до шпиталя.

ВИНАЙШЛИ, ЯК КИСЕНЬ РОБИТИ ПЛИННИМ.

Німецький хемік Гайлянд винайшов спосіб обернення кисня з газового стану в плинний. Це значно полекшує перевозку кисня, бо вже не треба робити спеціяльно важких сталевих посудин.

НАБУВАННЯ НЕРУХОМОСТИ ЧУЖИНЦЯМИ В ПОЛЬЩІ.

Кожен чужинець, що хоче набути нерухоме майно в Польщі, мусить мати попереду на те дозвіл міністерства внутрішних справ. Лише в познанському воєвідстві такі дозволи має видавати воєвода.

ДУШОГУБСТВО.

В селі Грушові, яворівського повіту, найдено ранком тіло багатого місцевого селянина Семка Забрідного на подвірю господаря Дмитра Серсія. Тіло було порубане сокирою, яку найдено поблизу трупа. При трупі найдено більшу готівку, що вказувалоб на мотиви злочину, якого метою не був грабіж.

З ОБЄДНАННЯ

Згідно з арт. 18. статута Обєднання і на підставі ухвали екзекутиви з дня 29. вересня 1928 р., відбудеться в Джерзи Сіті, 1 Newark Ave., Chamber of Commerce Bldg., Room 502, дня 24. жовтня о год. 2 по полудні

РІЧНЕ ЗАСІДАННЯ ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ОБЄДНАННЯ

з слідуючим порядком нарад:

1) **Отворення нарад.**
2) **Звіти екзекутиви.**
3) **Звіт шкільного референта.**
4) **Звіт Січового референта.**
5) **Звіт контрольної комісії.**
6) **Новий статут Обєднання.**
7) **Внесення і запити.**

Всі члени Виконавчого Комітету Обєднання повинні явитися на тім засіданню.

УВАГА: Екзекутива просить отсею дорогою всіх членів та прихильників Обєднання, щоби надіслали на річне засідання свої уваги щодо діяльности Обєднання та подали проєкти відносно поширення та поглиблення народньої праці.

ЗА ОБЄДНАННЯ УКР. ОРҐАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ:

О. Ревюк, предс.,
Л. Мишуга, секр.

ЗНОВ НАПАД НА КУПЦЯ.

Менш-більш у рік після вбивства озерянського купця Павла Похили на шляху між Більчем і Глубічком, на тім самім шляху, а саме в констанцькім лісі (село Констанція, борщівського повіту) була нова спроба нападу на купця около 10-ої години нічю дня 15 серпня. А саме: на повертаючого купця Стаха Куфеля напало двох бандитів і схопивши з обох боків за руки, яркім світлом електричної лямпки його спершу осліпили, а згасивши її, серед наглої темноти один з них промовив: „Уже давно на тебе чекаємо!" Після того купця для успокоєння ранили (перший раз в руку, другий раз в долоню). При підїзді якогось воза бандити, забравши 85 долярів, які купець віддав їм, щоб лиш життя дарували, втікли в невідомім напрямі.

УКРАЇНА НА МІЖНАРОДНЬОМУ КОНҐРЕСІ ОРІЄНТАЛІСТІВ.

Відомий український археольоґ та директор харківського археольоґічного музею проф. О. С. Федоровський з доручення Наркомосу виїхав до Англії для участи в 17 міжнародньому конґресі орієнталістів, як делеґат Всеукраїнської Асоціяції Сходознавства. Проф. Федоровський має скласти на конґресі доповідь на тему: „Памятки Татарів Золотої орди на Україні".

ПОШИРЮЮТЬ МІСТО ЛЬВІВ.

Польське міністерство внутрішніх справ принципово згодилося на поширення міста Львова через приєднання до нього деяких околичних громад. Місто домагається приєднання таких громад: Замарстинова, Клепарова, Знесіння, Кривчиць, Сигналівки, Білгорща і частини Кульпарова. Це великі обшари землі є замешкані кількома тисячами населення, переважно української людности.

КОШТИ ОЛИМПІЯДИ.

Згідно з остаточними обчисленнями, кошти орґанізації літніх олимпійських ігрищ виносили 237,000 голяндських ґульденів. Прибуток дав 1,187,500 ґульденів.

ҐРУПА УКРАЇНСЬКИХ ТАНЦЮРИСТІВ У ВІДНІ.

У віденському „Бірґертеатрі", в оперетці „Царевич", виступає ґрупа українських танцюристів як „Украініше Танцтруппе Кельовскі".

КРАЙНА ПОРА.

Польське міністерство почт і телеграфів почало працю над виготовленням окремого закону про охорону таємниці листів. Як відомо, дотепер не було ніяких приписів, які управильнювалиб ту важну справу.

НОВІ УКРАЇНСЬКІ ПЕСИ.

За 2 останні місяці репертуарний комітет ухвалив 11 нових українських пес. Між ними — Ірчана „12", 2 песи Винниченка, оперета Кочерги „Марко в пеклі" оперета Ясного „Секретар Бумтреста", песа Мамонтова „Хо".

НАПАД ПОЛЬСЬКОЇ БОЇВКИ НА УКРАЇНСЬКИХ ПЛАСТУНІВ.

Дня 12. 8. уладили пластуни — з пластового табору на Соколі — в Підлютому фестин і забаву. По фестині коло 8 години вечера зачалася забава. На салю, де зібралися гості й пластуни, напала зорґанізована польська боївка з Перегінська-Рожнітова - Брошнева. Пластуни зажадали від постерункового ч. 1604 з П. П. в Осмолоді усунення напасників зі салі, та цей утік зі словами „іден запитаць сєн коменданта, цо мам зробіць". — Напад викликав велику паніку серед гостей і серед новиків, що таборували 50 метрів від місця нападу. Боївкарі покалічили тяжко ножами й залізними дрючками пятьох пластунів і радника суду Файгля зі Стрия. — Цього останнього напали 60 кроків від салі при самім будинку новиків. Боївку спровадили туди три Кордасевічі — мулярі з Перегінська — батько і два сини. — В часі нападу перекликалися: „Брошнюв-Рожнятув-Перегіньсько!" (Мулярі Кордасевічі постійні робітники в митрополичих добрах!)

Поліція прибула на місце нападу в год. 12. в ночі. — По переслуханні всіх покалічених і деяких свідків (причім поліціянт і вивядовца боронили несмачно Кордасевіча-батька) поїхали до Перегінська. — Кордасевічі-сини поховалися; батька по переслуханні випустили.

Поліція в Осмолоді старається цілий напад затушувати, — або звести до пияцької авантури. — Свідки стверджують, що напасники були підпиті, але не пяні, горівку привезли вони (для анімушу) зі собою.

Гніздом боївки був Рожнітів-Брошнів і Перегінсько, де всю войовничу команду веде ксьондз Шенх з Рожнітова.

Побитих цілу ніч перевязував лікар Мандзик, а на другий день пластовий лікар др. Вербенець.

Лікарське оречення вислано на постерунок П. П. в Осмолоді.

З пластунів ранили Романчукевича, Андреїшина, Мурського і Кухара.

БЕЗРОБІТТЯ В АНҐЛІЇ ЗРОСТАЄ

ПАРТІЯ ПРАЦІ И ЛІБЕРАЛЬНА ВИКОРИСТАЮТЬ ЦЕ ПРИ ВИБОРАХ. — ЗИМОЮ БУДЕ ЩЕ БІЛЬШЕ БЕЗРОБІТНИХ. — ЛЛОЙД ДЖОРДЖ КАЖЕ, ЩО БОЛДВИН НЕ ПРАВИТЬ.

ЛОНДОН, 3. жовтня. — Найтяжчим завданням до розвязання являється для консервативного уряду Анґлії питання безробітних. Вже тепер кількість безробітних в Анґлії перейшла повисше 1,250,000. Це становить на 250,000 більше ніж було їх минулого року.

Партія праці та Ліберальна закидують консерватистам, що вони не зможуть зменшити безробіття, яке з кожним днем зростає. Серед одних лише майнерів числиться безробітних повисше 200,000, що не мають жадної надії знайти роботу. Їм треба дати працю в инших індустріях. Так само велике безробіття серед докових робітників, будівельних, металевих та серед ткачів.

ЕПИСКОП ПРОТИ ПАПИ.

КАЖЕ, ЩО БАГАТО ВІРНИХ КАТОЛИКІВ НЕЗАДОВОЛЕНІ ТИРАНІЄЮ ІТАЛІЙСЬКОЇ КУРІЇ В РИМІ. — ГОВОРИТЬ, ЩО ПОЗИЦІЯ ПАПИ В ПИТАННЮ ЗЛУКИ ЦЕРКОВ СВІДЧИТЬ ПРО СЛАБІСТЬ РИМУ.

ЧЕЛТЕНГЕМ, 3. жовтня. — Президент річного церковного конґресу в Анґлії епископ Ґедлем каже, що анґлійський парлямент мусить дати церкві духовну незалежність. Говорить, що в Анґлії не буде згоди між анґліканською та римо-католицькою церквами так довго, як довго римо-католицька церква буде ставитися ворожо до инших християнських церков.

Критикуючи останню енцикліку Папи в справі злуки церков, він говорить, що вона означає слабість папської позиції. Він вірить, що в римо-католицькій церкві почався поступовий рух, якого навіть римська сувора церковна дисципліна вже не спинить.

ШТРЕЗЕМАН ВИДУЖАВ.

ХВОРІВ НА ЗАТРОЄННЯ ЖОЛУДКА.

БЕРЛІН, 3. жовтня. — Німецький канцлер Миллер на засіданню парляментарного комітету по справах закордонних заявив, що міністер закордонних справ Штреземан вже видужав. З кінцем цього місяця він знову почне урядувати в своїому міністерстві.

В АВСТРІЇ ЧЕКАЮТЬ ЗАВОРУШЕНЬ.

ФАШИСТИ И СОЦІЯЛІСТИ ГОТУЮТЬСЯ ДО ПОХОДІВ. УРЯД ДОЗВОЛИТЬ НА ПОХОДИ, АЛЕ В АСИСТЕНЦІЇ ВІЙСКА ТА ЖАНДАРМІВ.

ВІДЕНЬ, 3. жовтня. — Австрійські соціялісти та фашисти готуються до походу у місті Вікер Найштад. Всі думають, що одночасовий похід двох ворожих партій приведе до сутички між ними, яка може викликати загальне заворушення.

Багато мешканців Вінер Найштаду вибирається на той день з міста й навіть дехто забирає з банків свої гроші.

В ту неділю припадає жидівське свято. Головний рабін міста, предбачаючи можливість заворушень і вуличних боїв, повідомив заряди синагоґ, щоб не правили служби.

НІМЦІ ОДУШЕВЛЕНІ НОВИМ ЦЕПЕЛІНОМ.

ТРИ МІЛІОНИ БЕРЛІНЦІВ ПРИГЛЯДАЛОСЯ ЛЕТОВИ ЦЕПЕЛІНА, ЯКИЙ ВИДЕРЖАВ СИЛЬНУ БУРЮ НАД ПІВНІЧНИМ МОРЕМ. ТІНЬ ВІД БАЛЬОНУ ЗАКРИЛА ДЕСЯТЬ БЛЯКІВ.

БЕРЛІН, 3. жовтня. — Новий цепелін відбув останній пробний лет перед вилетом до Америки. Його командант др. Екенер заявив, що він готується слідуючого тижня летіти до Ню Йорку.

За 35 годин безперервного лету бальон пролетів 2,000 миль, себто відбув майже дві третини віддалення з Німеччини до Ню Йорку. Над палатою президента Гінденбурга спустили з цепеліна на парасолі китицю квітів і поздоровлення з днем його народження.

Пробні лети показали бездоганність будови й уряджения бальону.

ПОАНКАРЕ ГРОЗИТЬ УСТУПЛЕННЯМ.

БУДЖЕТ МАЄ БУТИ УХВАЛЕНИЙ 31. ГРУДНЯ. КОЛИ ПАЛАТА ЦЬОГО НЕ ЗРОБИТЬ, ВІН УСТУПИТЬ.

ПАРИЖ, 3. жовтня. — Француський премієр-міністер Поанкаре звязав своє перебування на чолі уряду Франції з ухваленням буджету. Домагається, щоби буджет на 1929 р. був ухвалений не пізнійше 31. грудня 1928 року.

Він вимагає від буджетової комісії парляменту, щоби видатки буджету не перевищували предложеної урядом суми.

ПОЛЬСЬКИЙ ЛІТАК ЗАПАЛИВ ФАБРИКУ.

ФАБРИКУ ЗНИЩЕНО. 2 РОБІТНИКИ ТЯЖКО УШКОДЖЕНІ.

ВАРШАВА, 3. жовтня. — В Польщі сталася небувала в летництві пригода. Військовий летун робив на літаку на височині 3,000 стіп повітряні петлі.

Підчас таких вправ зірвався з літака газоліновий тенк і впав на дах гумової фабрики біля міста Ґравденць. Експльодувавши, тенк запалив фабрику.

Летунови одначе пощастило без ушкодження спуститися з літаком на землю.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES; Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ХАРАКТЕР

Один з наших дописувателів, що від довгого ряду літ стежить за всіми проявами нашого народнього життя в Америці, прийшов до переконання, що наше розбиття, наші недомагання, нашу своєрідну отаманію і сполучене з нею інтриґантство треба приписати в головній мірі безхарактерности. І то безхарактерности не тільки звичайних, але головно таких одиниць, що мають високі школи і титули, що мають здібности, а навіть те, що називаємо щастем. Мимо того ті люде не можуть нічого позитивного дати, вони не в силі нічого збудувати, нікого біля себе згуртувати і нікого захопити. Причина того неуспіху це як раз брак характеру. Той брак бачить і відчуває громадянство, а не бачуть і не відчувають своєї траґедії тільки ті одиниці, що кидаються мов попарені на всі боки, на всіх нарікають, проти всіх інтриґують і на всі боки виставляють свої титули, свою мудрість і свої пляни, а все воно нікого не чіпається. А не чіпається тому, бо загал не має до тих одиниць довіря, не добачує в них характерних людей.

Бо „в публичнім життю найголовнішим для окремої особи є не її успіхи чи недостачі, а її власний характер". Цитуючи ті слова визначного англійського політика Едварда Ґрея, подамо за „Канадійським Ранком" те, що „в дійсности це потверджується на кожному кроці життя, чи ви мали успіх, чи неуспіх. Розходиться тут о те, чи ви придержуєтеся елементарних засад чесноти? Чи поступовання ваші є щирі, чи прикриваєтесь лише гарними словами? Чи ви є послідовні своїм вищим ідеалам? Чи ви відмовились від думки дурити?"

А далі: „Ні протекція, ні товариші, ні ніхто инший нічого не зможуть допомогти безхарактерній особі. Багато здібних людей не мають життевого успіху лише завдяки не витвореного в собі характеру".

Колиб наші люде тут в Америці і в краю, котрі почувають себе здібними до провідних місць, а того проводу ні більшого впливу не мають, менше добачували хиби других, а більше застановлялися над своїми власними, а головно над своїм невиробленим чи схибленим характером, то і їх доля булаб інакша. Ми живемо в таких конкуренційних часах, що ніяка ґеніяльність не пропаде. А коли ходить о нас, Українців, то тут про ґеніяльність нема що говорити. Тут вже звичайна людина може вибитися на верх, коли поводить себе чесно, не торгує своїми переконаннями і вивязується після своїх сил совісно з наложених на неї громадських обовязків. Така людина своє місце знайде — скорше чи пізніще. А коли не знаходить, хай шукає причини сього в першу чергу в собі самій, головно в своїм звихненім характері чи безхарактерности взагалі.

УКРАЇНЦІ НА ЗЕЛЕНІМ КЛИНІ

Київська комуністична ґазета „Пролетарська Правда" в 207 числі подає відомости про культурний стан Українців на Далекому Сході. В тих відомостях ґазета малює розпучливий стан українських культурних потреб. Українське право на розвиток своєї національної культури цілковито ігнорується представниками совітської влади. Кожне домагання Українців у культурних чи взагалі національних справах зустрічається клинами, як „хахлацька" вигадка. Тому населення українських кольоній на Далекім Сході зовсім не має національних шкіл, не має ґазет і бібліотек. Навіть робляться всілякі перешкоди до заснования українських хорів.

Міжтим в часи революції, до захоплення большевиками влади в Росії, на Зеленім Клині українське національне життя почало буйно розвиватися. Відбулися численні національні політичні, економічні та культурні зїзди, конґреси і т. п., що започаткували блискучий розвиток українського національного життя. Коли прийшли на Далекий Схід большевики, вони повели в першу чергу найгострішу боротьбу зі всякими проявами українського „шовінізму" й не меньше ретельно, як те робила царська влада, стали переводити дальшу русифікацію українського населення. Національний гніт совітських сатрапів дійшов до того, що вже й „Валаамська ослиця" з Київа, „Пролетарська Правда", заговорила. Але несміливий лямент „П. Правди" мало що пособить справі.

Своєю статею „Пролетарська Правда" ніби хоче звернути увагу совітських центрів на той ненормальний стан, в якому опинилося українське населення Далекого Сходу. Очевидно ґазета сподівається, що її лямент щось поможе справі. Совітські заправили самі добре знають, що робиться в їх сатрапії. Похід проти українства на Далекому Сході не є припадковим явищем, бо те саме робиться і в инших місцях масового розселення українських кольоністів. Це робиться в Туркестані, в Закаспійським Краю, в Поволжу, в Донецькій Области і на всіх сусідних землях Совітської України, які входять в склад Московщини, а в яких часто переважаюча більшість населення це Українці.

Все те є нічим иншим, а тільки послідовним переведенням централістичної політики большевиків враз з її русифікацією не-московського населення бувшої Росії. Адже на Україні большевики дуже пильно слідкують за тим, щоби тут були забезпечені всі інтереси Москалів та зрусифікованих, національно несвідомих Українців. Для того й українізацію, хоч як її вже большевиками не розреклямовано, провадиться, як мокре горить. Вже яких пять років вона спинилася на місці й жадного поступу не робить, бо замісць кожного українізованого урядовця, чи якого иншого „начальника", орґанізатора, аґітатора і т. д., з Московщини посилається на Україну свіжий елемент, біля якого треба знову з початку заходитися з українізацією. Таким чином большевицька українізація стала дуже схожою на примітивну російську пісню:

Стоіт столб,
На столбу мачала,
Начинай сначала...

Ця пісня складається лише з цих сімох слів, але її співають без кінця, співають, аж поки насточортіє.

Колиб дійсно „Пролетарська Правда" хотіла прислужитися інтересам тих Українців, що мешкають поза межами України в Радянському Союзі, то вона не лилаб крокодилячих сліз, а гукнулаб голосно: „До боротьби!"

Лише боротьбою з радянським російським урядом Українці зможуть здобути свої права. Прикладом того є сама Радянська Україна, де українське населення всі свої національні здобутки завдячує лише упертій, крівавій боротьбі. Старе революційне гасло: „В боротьбі здобудеш право своє", залишається дієвим гаслом і під большевицьким режімом.

Якщо Українці поза межами України в Радянському Союзі хочуть мати забезпечення своїх національних прав, то вони повинні боротися за них, а не чекати ласки московського уряду. Радянська Україна в тій боротьбі мусить не лише допомагати, але взяти провід на себе. Лише тоді жалі „Пролетарської Правди" в Київі будуть щирі й матимуть реальне значіння.

Кожен нарід, кожна нація має такі права, які сама собі здобуде. Отже треба здобувати, а не випрохувати. Випрохування є ознакою слабости, а зі слабим ніхто не числиться. Коли хочеш мати якесь право, то набирайся сили й борись. Такий закон життя, що однаковий і для большевицьких русоцентристів.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО ВОВКІВ.

Нераз старі люди оповідали нам, малим дітям, про те, які пакости робили людям вовки. Вони нищили худобу, вівці, а часом нападали й на людей. Ранійше було много лісів, а в них вовків не бракувалс. Бувало, кажуть, ходять цілими стадами і в білий день. Страшно нам, дітям, було перед тими вовками, але ми любили слухати оповідання про них.

Моя мати оповідала мені про таку свою правдиву пригоду з вовком. Мати моя була з заможньої родини, яка мала більше доньок і лише одного сина. Того сина родичі пестували, бож він був одинак і найменьший. Тому худобу пасти в поле гнали дівчата, а також і коней на ніч вони водили.

Одного разу моя мати погнала пасти пару коней та молоду лошицю. Недалеко за селом вона спутала коні та лягла в борозні спати. Коли встала на ранок, то побачила лише старих коней, а з молодої лошиці залишилися свіжо-обгрижені кости. Вовки зїли її. З того часу небіщик дід більше не посилав доньок на ніч коней пасти.

Чув я й таке оповідання, що святий Николай має владу над вовками.

Був собі один заможний господар, що мав багато слуг, які все відганяли вовків від його господарства. Тому вовки ніколи не могли дістати собі від нього доброї поживи.

Раз святий Николай питає вовка, чи дістав він яку вівцю від того господаря. Вовк відповів, що не дістав. Тоді святий Николай каже:

— Ну, то маєш зїсти самого господаря. Одного разу той господар вїхав до ліса. Вовк до нього, а він на дерево й наробив крику. Позбігалися люди, прогнали вовка й врятували господаря.

Тоді знову св. Николай питає вовка:

— Що, вже зїв його?

— От, от мав зїсти, та люди його охоронили — відповідає вовк.

— Ну, тоді маєш господаря зїсти сеїж таки ночі, в його власній хаті.

— Та як, — каже вовк, — хатаж замкнена, а він має багато слуг. Ще мене забють.

— Не журись, — говорить святий Николай, — коли прийдеш до його хати, то ти не будеш вовком, а обернешся в чоловіка та будеш впрошуватися на ніч. Коли він тебе впустить у хату, обернешся знову у вовка, зїси його й потім утечеш.

Так і сталося.

Блукаючи по світу, я бачив нераз ріжних вовків, але не всіх можна було розпізнати. Ті, що мали на собі вовчу шкіру, сиділи в клітках по зоольоґічних парках; але ті, що були в людській шкірі, вільно похожали між добрими людьми та робили своє вовче діло.

Ось, наприклад, така вовча пригода сталася з нашим бідним іміґрантом, що вернувся з Америки до Галичини.

Один бідний іміґрант, якого я знав особисто, вернувся до свого рідного села в Галичині, маючи пару соток тяжко зароблених долярів. Я знаю добре, як той чоловік нераз жертвував на бідних, хоч сам дуже бідував.

Вертаючись до дому, він забув про вовків у людських шкірах і думав, що спокійно доживе свого віку. Та не так сталося, як він сподівався. Прийшли до його хати два вовки та почали умовляти його, спільно з ними купити панський ліс. Перший раз він відмовився, але на другий раз таки дав їм щось 700—800 долярів. Коли побачив, що вони ніякого ліса не купують, то потягнув їх до суду за обманство, але справу програв, бо не мав відповідних посвідок. Повірив добрий чоловік вовкам у людській шкірі, а тепер знову мусить вибиратися до Америки, щоби тяжкою працею заробляти.

Розповів я про цю пригоду про вовків тому, що знаю, як багато вештається між нашими людьми таких вовків, що натягають їх. Вовки ті закриваються ріжними людськими шкірами, а тому треба дуже вважати, кому вірити.

Микола Костів,
Озон Парк, Н. Й.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 3. жовтня помер в Джерзи Сити **Юрій Козачок**, член тов. Українського Поступового Клюбу і відділу 70 У. Н. Союза. Покійний походив з села Угорники, повіт Товмач, Галичина. В часі смерти мав 52 літ. Оставив жену Марію і двоє дітей: Петра і Юстину.

Похорон відбудеться в суботу дня 6-го жовтня о год. 9-ій рано, з дому жалоби під ч. 21 Tyson Lane, звідки буде перевезене тіло покійного до української гр.-кат. церкви при Sussex & Greene St., де відправиться Служба Божа, а відтак відвезуть домовину до Arlington Cemetary.

Марія Козачок, жена покійного просить родину і знакомих, як також членів і урядників Товариства до участи в похороні покійного Юрія.

В. Й. П

В. Будзиновський.

НА ДВА БОКИ.

(Історична повість).

(16)

При кінці минувшого року (чч. „Свободи" 285—299) почала друкуватися в нас повість Вячеслава Будзиновського під наголовком: НА ДВА БОКИ. Повість сю по 15 уступах перервано, бо решта рукопису пропала. Доперва тепер, по роздобуттю дальшої частини рукопису, редакція може дати продовження цеї повісти. Для вигоди тих, що її почали читати, а ще більше для вигоди тих, що її ще не починали, подається осьтут короткий зміст видрукованої частини повісти.

Хмельницький задумує робити повстання проти Польщі. Про те знає чигиринський полковник Кричевський, що допомагає Хмельницькому в його намірах.

Хмельницький повернувся до Чигирина з таємної подорожі на Січ та в Крим до Татарів, де шукав підтримки для своїх плянів. З тієї подорожі Хмельницький привіз до свого хутора Суботова Українку, красуню Олену, з якою хоче одружитися.

Чигиринський підстароста Чаплінські інтриґує проти Хмельницького. Він підозріває, що Хмельницький снує змову проти Польщі, а тому хоче спіймати його на змові. Для того Чаплінські обплутав Хмельницького сіткою шпигів, якими керує шляхтич Дачевскі. Слуга Драчевского, козак Стукало, таємно повідомляє Хмельницького, що за ним слідкує Дачевскі.

Чаплінські залицяється до привезеної Хмельницьким Олени, сподіючись від неї довідатися про інтриґи Хмельницького. Чаплінські пише листи до коронного гетьмана Конецпольского з доносом на Хмельницького, стараючися в той спосіб відобрати від нього хутір Суботів. Полковник Кричевський висилає рівнож листа до Конецпольского, щоби відвернути від Хмельницького підозріння.

Дачевскі хоче впровадити до Хмельницького як служницю Марину, щоби вона, підслухуючи розмови, дізналася про пляни Хмельницького.

—o—

(Далі)

— Обіцяв, та що з того! Щоби з ким балакати, треба насамперед зійтися з ним. Як з ним зійтися, коли він забув за Аврумка і я ніколи не знаю, коли він зайде до Кричевського.

— Чому не поїдете до него самого? Чейже ви не почубилися, між вами згода?

— Та ба! Я саме те хотів би знати, чи можу до него загостити. Ми, правда, не почубилися, але хтось міг наговорити йому що на мене. Ануж, я в хату, а він на мене з шаблею?

— То забалакайте до него тут, в місті. Ось ви знали, що він сегодня тут. Чому не зійшлися з ним? У місті, у полковника, а хоч би й у попа?

— Говорите таке, бо не знаєте справи. Як йому хто до вуха нашушукав на мене, то він, де спіймає мене, притисне до муру. Коби то тільки словами! Як він приїде до міста, то я виминаю його, бо не знаю, яким він духом дише на мене. А може ви помоглиб мені?

— Коли не знаю, в чім діло, то помогти вам не можу і ради не годен дати ніякої.

— Мені треба знати, чи та, жінка чи не жінка Хмельницького похвалилася перед ним, що я був у неї, чи переповіла йому нашу балачку.

— Мені сего не скаже ні вона, ні він. Як ви з нею зійдетеся, то вона вам скаже; як з ним зійдетеся, то він вам покаже.

— Дякую! Покаже шаблею по ухах. Волю з ним не зійтися. До неї не можу йти, бо ніколи не знаю, коли він виїде з Суботова і як довго не буде його дома. Він тепер такий необчислимий. Виїздить з хати, не аповідаючи вперед; вертає скоро.

— На те я вам не пораджу. Найліпше булоби зійтися з ним в такім товаристві, при якім він не посмівби напастувати вас. Всеж таки своїм поведенням супроти вас покаже вам, чи знає вашу тайну.

— І я так думав. Але де тут таке товариство знайти? Коби тут був гетьман, то покликав би нас всіх до себе. У гетьмана я зійшовсьби з ним цілком безпечно. При гетьмані не важивсьби зачинати колотнечу. Але гетьман приїде аж в пізній осени. І хто знає, чи справді приїде.

— З неділі у Кричевського буде якась військова рада, бо полковник позвав до себе всіх полкових і сотенних старшин. Ідіть до Кричевського і скажіть йому, що ви хотілиби зійтися у него з Хмельницьким. Боячися сотника, просите, щоби полковник був при стрічи, та на случай потреби оборонив вас, будь що будь, в тій хвили свого гостя. Гадаю, що Кричевський вигодить вам.

— Хиба так зроблю. Коли та рада?

— Котрої днини і в якім часі, не скажу. Знаю тільки те, що з неділі. Але сам Кричевський скаже вам.

Чаплінські провідав, що рада буде в четвер перед полуднем і потягнеся аж до вечера.

В середу смерком побіг до Кричевського.

— Пане полковнику, — зачав, приступаючи відразу до річи — поможіть мені. Самі знаєте, що ясновельможний приказав мені жити з вашим сотником Хмельницьким не тільки в згоді, але й в приязни.

— Хмельницький може зрушив ту згоду? — полковник спитав. — Може ви не годні погодитися з ним?

— Ні він, ні я, тільки хтось третий.

— Кинув хто між вас кість незгоди? Чи може не кість, але мясо? Живе мясо якої гарної молодиці?

Чаплінські скоса глянув на полковника і замнявся. Такі питання розбудили у него підозріння, що Олена таки проговорилася, та Хмельницький, що сам знав, переповів Кричевському. В такім случаю найліпше було просто від Кричевського довідатися, як діла стоять.

— Ні кість, ні мясо, тільки мабуть якусь сплетню. Хтось мабуть набалакав щось Хмельницькому на мене. Він бокує від мене, не дає мені нагоди зійтися з ним, отже як мені жити з ним, ще й в приязни?

— Ви хочете, щоби я вас погодив?

— Я ще не знаю, чи треба. Насамперед хочу зійтися з ним і забалакати до него, будь то би не знаючи, що на мене хтось наклепав. Як він не сердиться на мене, то цілком не треба буде мирити нас.

— Так булоби найліпше. Отже моя поміч вам цілком не потрібна.

— Потрібна, дуже потрібна. Бо, ануж він через ті наклепи таки має злість до мене? Я до него, як до брата, а він мене... шах шаблею!

— Хочете, щоби я з вами пішов до него і заслонив вас моєю шаблею? Я готов зробити вам ту прислугу.

— Спасибі вам, сердечне спасибі. Але се не потрібне. Я вигадав инший спосіб. Бодай, щоби знати, чи він має до мене яку злість. Завтра у вас військова рада. Я зайду, як позволите, до вас, ще заки рада зачнеся. Заки надійде Хмельницький. Як він прийде і приязно підійде до мене, та по давньому поздоровкаєся, то се буде знак, що ніяких наклепів на мене не було, а як були, то він не увірив. Якби таки було щось, то він зараз покаже се своїм поведенням. Але, гадаю, в вашій хаті, мене, вашого гостя, не оскорбить. Якби хотів, то ви не дасте. Я зараз вийду, знаючи вже, що мушу його берегтися.

— Добре. Приходіть завтра. Гадаю, що всьо виясниться.

— Не треба виснювати. Я тільки хочу знати, чи Хмельницький важить на моє здоровля, може й життя.

— Гадаю, що всьо буде гаразд. Покажеся, що то не його, а вас надув хтось якимись сплетнями, щоби вас розеднити.

Чаплінські йшов до хати вдоволений, що нарешті буде міг без небезпеки втрати уший зійтися з Хмельницьким. Не багато обіцював собі, бо полковник якось так чудно й двозначно розпочав був розмову, неначеб не лиш сотник, але й сам полковник знав про його стрічу з Оленою. Всеж таки вдоволений був, бо раз вже покажеся, як воно є, і він буде знати, як далі добиратися до Олени, через котру, від перщої стрічи з нею, не міг спати. Сеї ночи про сон і бесіди не могло бути, бо не лиш образ Олени морочив його. Мучився над розвязкою питання, як Хмельницький привитає його і що далі буде. Вснув аж тоді, коли вже остаточно рішився, що завтра зробить, без огляду на те, яка буде стріча з Хмельницьким і як вони оба завтра розійдуться.

— Сяк, чи так, я її мушу завтра бачити, — думав. — Завтра найліпша нагода. Хмельницький мусить завтра бути в Чигирині і мусить лишитися, як не до вечера, то бодай далеко поза полудне. По моїй стрічі з ним сяду на коня і почвалаю до Суботова. Стукало каже, що коли погода, то вона все майже цілий день в садку. Як не граєся з Юрком, то вишиває... На наймичку, то завигідне життя... Забалакаю до неї по волоськи. Як по волоськи відповість, то се буде знак, що в інформаціях, які про неї має Кричевський, є якась правда.

На другий день Чаплінські явився у Кричевського перший. По хвили прийшов один старшина, за ним чотири нараз. Дальші надходили по одному, по два, по три. Кождий входячи, коли побачив Чаплінского, здивований глянув на него, не знаючи, що той не військовий робить на військовій раді. Але Чаплінські не бачив сего здивовання, бо він весь час стояв з шапкою в руках у вікні і дивився, чи не надїздить Хмельницький. Хотів бути приготований на стрічу, щоби не зацукатися, коли Хмельницький відчинить двері і раптом стане перед ним. І він собою не хотів заскочити Хмельницького. Волів, щоби сотник вже з надвору, крізь вікно побачив, що він тут. З міни, яку сотник при тім зробить, Чаплінські надіявся вичитати, яка буде стріча.

— Ми вже всі, — промовив Кричевський. — Ще тільки одного сотника Хмельницького нема.

Саме тоді Хмельницький вїхав у ворота, скочив з коня і, йдучи до хати, глянув у вікно. Чаплінські цілий затрусився, бо Хмельницький, здивований таксамо як инші, що тут побачили підстаросту, раптом станув і чудно якось вилупив на него свої баньки. Але се тревало тільки хвилиночку. Здоймив шапку, усміхнений чемно поклонився і пустився далі до хати.

— Хмельницький вже їде. — Чаплінські шепнув, приступаючи до Кричевського. — Пане полковнику, ваше слово.

— Не бійтеся нічого, — Кричевський відповів, бачучи, що підстароста поблід, та що під ним делькочуть коліна.

Полковник підійшов до дверий. Чаплінські ступав за ним, держачися за його широкими плечима. Двері відчинилися і на порозі станув Хмельницький. Ще заки привитався з полковником, крикнув до Чаплінського весело і витягаючи до него руку.

(Дальше буде)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРИЗНАКИ МЕКСИКАНЩИНИ В УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕРКВІ.

Вже більше як два роки ведеться в сусідній державі — Мексику тяжка й неумолима боротьба церкви з державою. З одного боку стоїть правительство, з другого рим.-кат. церква. Антагонізм між церквою і державою розпочався ще в 1857 році, коли то уявлено в Мексику першу конституцію. Від 1859 р. зачинаються там впроваджувати репресивні закони, щоби ограничити діяльність і вплив рим.-кат. церкви. Ті протицерковні закони ще більше зістали заострені в конституції з 1917 р. Якийсь час одначе не впроваджувано їх в життя. Допернва аж за теперішного президента Каєса зачато їх виконувати. Сей президент видав дня 1 серпня 1926 р. декрет, в котрім подані є всі ті закони, котрим мусить підчинитися всяка церква в державі, а також і церква римо-католицька. Всі церкви після мексиканської конституції заострені тим декретом мають належати до держави. Стейти мають право означити, кілько священиків якогонебудь віроісповідання можуть дійствувати в їх границях. Церкви не можуть закладати і провадити елементарних (початкових) шкіл. Наука релігії в початкових школах є заборонена. Церквам не дозволено будувати ані зарядкувати шпиталями і ріжними захоронками. Не допускається також у границях держави монаших чинів. Жаден священик не може критикувати правительственних заряджень. Так само священикам відібрано право голосовання або вибору, до якогонебудь уряду. Церква має бути відділена від держави. Лише Мексиканець може бути священиком, а кождий священик мусить реджіструватися в уряді. Всякі релігійні богослуження можуть відбуватися лише в церквах, ніколи під голим небом на якімсь публичнім місци. Священики поза церквою мусять носити світську одіж. Церкви і священики не можуть посідати жадної земельної чи якої небудь иншої недвижимої власности.

З того видимо, що ті закони досить острі і несправедливі. Правительство оправдує слушність тих своїх розпорядків тим, що воно поступає після конституції, а що конституція ограничила права церкви, то сему завинила сама таки церква. Закидає іменно правительство церкві, що церква за богато мішається до політики, що церква все ставала в обороні реакції (назадництва), що вона ніколи не симпатизувала і не помагала, щоби зробити з пена (мексиканського селянина) щось більше ніж тяжко працюючого бідного робітника; що церковна ерархія, в більшости чужинецька, попирала через 400 літ тиранію, темноту і гнет над бідним робочим народом та що церква все ставилася ворожо до всякого прогресу, стаючи по стороні великих власників землі і богачів. Прихильники правительства кажуть також, що в церкві було за богато священиків чужинецьких, котрі використовували бідний і темний нарід, провадили виставне життя і доробившися маєтку, вертали до свого краю, щоби там безжурно дальше жити. Вказують також на се, що більша половина богацтв краю опинилася в руках церков і епископів тоді, коли простий народ примирав з голоду. З тих причин правительство мусіло виступити острійше проти церкви, щоби піднести маси народа під оглядом культурним, економічним і соціяльним. Оборонці церкви, розуміється, стараються більше чи менше удачно боронити престіжу церкви і в дечім треба їм признати слушність. Та є одначе підстави до думання, що правительство має причини, коли критикує і виступає проти церкви. Сам факт, що помимо 400-літного істнування церкви в Мексику, ще тепер знаходиться в тім краю 90 процент неграмотних, говорить за себе дуже богато. А що Мексико, помимо своїх великих природних богацтв, було до недавна дуже запущеною й убогою країною, то це не видає дуже доброго свідоцтва для праці церкви над піднесенням культурної уровени мексиканського народу. Звісна річ, що мексиканські іміґранти в Америці є найбільше темним і занедбаним елементом і під культурним оглядом дуже мало висше стоять від Ніґрів.

Рим через мексиканських католицьких епископів видав в цїли запротестовання проти кривдючих законів всім католицьким священикам наказ, щоби заперестали відправляти по церквах з днем 1 вересня 1926 р. Від того часу боротьба між церквою й мексиканським правительством ведеться завзято до тепер і нема покищо надії на її скоре покінчення. Більшу часть епископів депортовано з краю, священики лище тайно сповняють по домах релігійну вислугу вірним, котрі сего забажають. Монаші чини порозвязувано, школи парохіяльні покасовано, добра церковні сконфісковано і так вже більше як два роки нормальне церковне життє якби зовсім не істнувало. Католики мексиканські уживали й уживають всяких способів, то бойкоту торговельного, то спорадичних революційних виступів, то посилають петиції до парляменту, щоби змінити більш драстичні протицерковні права, але все те досі не приносить жадних успіхів. Недавно часописи доносили про майбутне зближенне межи церквою й державою, але, як показалося, спроби в тім напрямі не довели до нічого. Рим і епископи мексиканські хотіли би дійти вже до якоїсь полагоди, бо видять, що віра в мексиканськім народі дуже за той час потерпіла, але правдоподібно правительство мексиканське стоїть при своїм і не хоче робити жадних уступок. Мексиканські католики моляться по церквах в неділі без священиків, самі хрестять діти, самі женяться, самі ховаються і поволи привикають обходитися без священиків. Дивним є се, що до сего часу в сій боротьбі не прийшло до загальної революції, як того сподівалися церковні ерархи. Також Рим заховує в тій боротьбі велику резерву і крім заряджуваних час до часу папою римським загальних молитов о приверненне спокою і свободи мексиканській церкві, не чути про жадні інтердикти, як се було в моді в середновічних часах, або екскомуніках, або суспензах, як се робить примірож еп. Богачевський зі своїм народом і зі своїм священством в Америці. Мимоволі виринає думка, яке відношенне і поступованне голов церковних з бідним, застрашеним народом, або залежним від них священиком, від поступовання з сильним і рішучим правительством. Тамтих не виклинається, не суспендується, а числиться з ними й уступається сильним міра сего, щоби не погіршувати ситуації. Є се одна більше наука для нас, що тільки з силою числяться навіть в церкві, а погорджують слабодухами і ними помітують.

Та не о се мені ходить, який оборот возьме справа церковної боротьби в Мексику. Я нарокон так широко розписався про ситуацію мексиканської церкви, бо і між Українцями в Америці ведеться зовсім подібна боротьба за народні права в церкві. Український нарід в Америці видів, що епископ не признає в церкві жадного права за народом, що самовільно касує права тої церкви, що провадить нарід до латинства, що запроваджує панщину в церкві, що помітує народом і священством, тому пішов до боротьби. Боротьба ся тревоє вже довший час і може протягнутися ще довше. Се не повинно нас знеохочувати, але виробити в нас витревалість і завзятість доведення сеї боротьби до кінця. Епископські прихильники, щоби знеохотити нарід до дальшої боротьби, говорять і пишуть по своїх ґазетах, що вже всюди по українських громадах спокій, що нарід український всюди пристав на ті порядки, що їх хоче епископ, що „бунтівники" впали на коліна, покаялися й обіцяли бути льояльними, та що все в порядку. Як в дійсности справа мається і чи дійсно так воно є, як народови хочуть представити ріжні платні і безплатні наймити системи рабства і неволі, я в коротких словах згадаю про тую руїну і безголове, в якім опинилася українська гр.-кат. дієцезія і український нарід в Америці з вини епископа і священства, не стараючогося завести якийсь лад у церкві. Пишуть так урядники одної громади до мене:

„Ми удаємося о пораду, що маємо робити. Наша громада має священика, котрий стоїть за епископом. Він не хоче з народом працювати. Ми старалися його вигнати. Та він сміється з нас. Тепер ми обтяли йому платню, то він сказав, що він затягне морґедж на церкву. Просимо Вас порадити нам, як собі з ним маємо поступити, щоби забрався від нас".

З другої церкви пишуть таке:

„Люди забули вже вхід до церкви, а на богослуженню то є 4—10 людий в церкві, що нема навіть кому свічки засвітити. Все так розбите, що навіть годі думати про якунебудь направу. Все пішло в розтіч і все завмерло".

В парохії **В.** раз люди, а раз священик, епископський підлібник, закладають свої замки і їх розбивають. Не вистарчає там навіть на пейду священикови і дякови, помимо того, що ця парохія одна з найбільших. В парохії **С.** вже від довшого часу люди викидають священика, котрий тримає з епископом. В церкві в неділю ходять полісмени, утворилися дві партії, одна і друга висилають колекторів по церкві за офірою. Приходить там з сеї причини до горячих перепалок, а навіть до бійки. Жінки зневажають священика нераз чинно. В сій парохії тепер стоїть процес о маєток церковний і ся парохія, хоч була одна з найбільших, тепер сильно підупала. В парохії **Г** нарід грозить насильством, коли священик не забереться добровільно. В парохії **Н.** священикови вимовлено місце і він не знає, де подіється. Ся парохія так підупала, що люди хочуть священика лише раз на місяць. В парохії **Ф.** люди проганяють священика, а за причину подають то, що тримав з епископом. В парохії **Ч.** майже всі парохіяне перейшли до нанятої церкви і взяли собі священика з сусідньої парохії, котрий тримає з комітетом. Також у многих инших громадах є незадоволенне зі священиків, застій і упадок в праці церковній і народній. Комітет одержує майже що дня що вже їм байдуже, чи священика або о пораду, але Комітетови руки звязані задля того, що священство нічого не робить. Кількох священиків вже довший час без посади тиняються по Америці і не можуть знайти парохії з тої причини, бо много парохій або перейшло на православіє, або стали байдужними до церкви так, що вже їм байдуже чи священик буде чи ні.

Отці духовні! Годі дальше Вам приглядатися, як церква руйнується. Чи хочете, щоби в нашій церкві повторилися теперішні відносини в Мексику? Чи хочете, щоби нарід дальше тратив віру і відчужувався від церкви? Нарід не може сего зрозуміти, щоби Ви в таку хвилю мовчали. Він радше обійдеться без священика і буде на взір Мексиканця сам молитися в церкві, ніж щоби мав держати такого священика, котрий не має відваги стати в обороні народу і правди. Любов до свого народа і церкви, небезпека утрати віри у многих, Ваша власна честь і будучність взивають Вас до спільного, солідного виступу для запобіження повній руїні українського життя на еміґрації.

о. П. Середа,
Шенандоа, Па.

З ІСТОРІЇ ПОДРУЖЖЯ.

Проміскуїзм. — **Подружжа гуртками. — Моногамія, полігамія та поліандрія. — Захоплювання жінок. — Купно жінки. — Відслугування жінки.** — Діточі **подружжа. — Подружі перешкоди. — Значіння подружжа в житті людини. — Шлюбні обряди.**

Коли у звіринному світі то тут то там бачимо випадки моногамії, то цього не можна сказати про первісну людину, щоби наслідувала цей гарний примір нижчих істот.

Досліди антропольоґів стверджують, що первісною формою подружа є **проміскуїзм**, себто зносини кождого мужчини з кождою жінкою. Самособою такий стан не тревав довго. Звичайно завидість сильніших мужчин каже їм брати більше жінок на власність. У богато первісних людей бувають **подружжа гуртками**, а саме так, що якась скількість жінок (звичайно сестер або своячок) жиє з якоюсь скількістю мужчин, також посвоячених між собою.

З подружа гурткового розвинулося одноженство, або **моногамія**. Які причини наклонили мужчину, що він став задоволятися одною жінкою, ще не є доказане. Можливо, що причинилася до того **недостача харчів і трудноші доставляти їх зростаючій родині**. Щойно як люди перейшли з ловецтва до хліборобства і потребували робучих рук, зачинається **поліґамія** або **многоженство**. Тож поліґамія є пізнішим степенем розвитку подружжа.

Поліґамію в нинішній формі можна понайбільше вважати свого роду моноґамією; бо лише одна жінка втішається найбільшими правами та ласками, а інші в порівнанні з тамтою є наче любовницями. Часто поліґамію стрічаємо у людей дуже богатих, бо тяжко уявити собі, щоб убогий міг удержати кілька жінок. Тож у поліґамії подибуємо бажання перейти до найновішої форми подружжа, себто моноґамії. Без сумніву **християнство** причинилося значно до устійнення моноґамії серед народів.

У противенстві до поліґамії є **поліандрія**, себто коли жінка має богатьох чоловіків. Причиною поліандрії — на думку деяких дослідників — є велике матеріяльне вбожество племени, наслідком чого один мужчина не може собі позволити на вдержання жінки. Іншою причиною може теж бути недостача жінок у якімсь племени. Поліандрія буває головно у народів, що жиють у Тибеті й Гімаляях, у богатьох племен, що жиють у горах, із яких випливає ріка Ніль, в Ескімосів Сх. Канади, Алевтів, Ірокезців, Герерів і Полінезійців. Цезар згадує, що мешканці давньої Британії також знали поліандрію.

Як мужчина здобуває жінку? Першою формою у всіх майже первісних племен, це грабіж або **захоплювання жінок**. Захоплювали жінок так як худобу й поживу. Нема народу, який нині у своїх звичаях або піснях не задержав спомину цього давнього — як нам здається — способу здобування жінки.

З подружа при помочі грабежі виродилося **подруже за посередництвом купна**. Бо чоловік, що схопив собі жінку, не все був певен своєї добичі. Побоювався пімсти, тому волів увійти в порозуміння з батьками чи свояками дівчини. Всюди, де процвітає такий „бизнес", вартість дівчини залежить від подачі й попиту. Батьки молодої дістають якусь скількість волів, коней, верблюдів, матерії на одяги, або мусять задоволитися малою скількістю муки, меду чи соли. Нерідко, коли молодий є вбогий, відслуговує ціну жінки, наймається у її батьків на службу. Знана є приміром із біблії історія Якова, який служив чотирнацять літ у Лябана як наймит, заки оженився з його дочкою.

Тому, що жінку можна вважати крамом, то можна її далі відпродати або заставити. Вірителъ може її зафантувати. Такі звичаї є, приміром, у Камеруні.

Сліди подружжа за посередництвом купна стрічаємо ще в ріжних околицях культурних країв, а передовсім **на Балкані, т. зв. ярмарки на жінки**. Парубки й дівчата сходяться на міському майдані. Дівчата приносять своє віно зі собою і там парубки залицяються до них. Історик Геродот каже, що такі ярмарки були в старинному Вавилоні.

Зовсім інакшим є нинішне подружжа. Батько, який видає дочку замуж, не лише, що не дістає за неї ніякого відшкодування, але ще мусить дати за неї менше або більше віно, або бодай виправу. Якжеж така еволюція могла відбутися? Антропольоги кажуть, що це сталося так, що в початках батьки давали своїй дочці якусь суму грошей з ціни купна на ведення будучого господарства. Поволи купування жінок сталося немодне, а за те принималися щораз більше ці дарунки. І тяжко нині видати замуж дівчину без віна. Без сумніву, що до цього становище жінок у первісних суспільностях було кориснійше.

Є ще т. зв. **діточі подружа**. У ріжних первісних народів є звичай заручувати малі діти, так що вони, як дійдуть до повнолітности, мусять ці заручини доповнити подружжам. Це торкається і малих дівчаток і хлопчиків. Такі звичаї стрічаємо, хоч трохи в іншій формі, також у середновічних часах в Европі.

Цікавим розділом в історії подружжа є подружі перешкоди. І в культурних народів і в первісних є найріжніші приписи, які обмежують можливість заключування подружих звязків. І так у теперішних суспільностях перешкодою до заключення подружжа є близьке посвоячення. **Відки взялися ці заборони?** Деякі дослідники кажуть, що заборона ця вийшла з того, що своякн не відчувають до себе такого великого нахилу, як особи чужі собі. Таке твердження не цілком оправдане. Бо в дуже богато народів, і первісних і культурних, нема такої заборони. Подружжа свояків були не лише дозволені, але часом навіть і поручали їх у Фенікійців, Жидів, Єгиптян, Персів, Медійців, Індіян, Перувіянців, а навіть у Греків і Римлян. У Фенікійців міг батько оженитися з дочкою, а мати могла вийти за сина. Камбіз, перський цар, оженився зі своєю сестрою Атосою, Артарксерк із своїми двома дочками. Подібне було у старинних Іранців: Аґравірах, відновитель маздеізму, оженився навіть із своїми сімома дочками. Богато египетських фараонів зробило таксамо.

Подружжа це інституція, яка, як ніяка інша, дуже глибоко ввійшла в людське життя, що находить відгомін у всіх галузях його діяльности. Право, мистецтво, релігія, звичаї, обряди, література, поезія, все це просякло впливами тої найстаршої з інституцій. Велике значіння має подружжа в економічним і суспільним житті.

Подружжа в понятті сучасних соціольоґів є найліпшою гарантією для виховання молодих горожан, а його вдержання, нерозривність і бережения його прав найважнішим обовязком суспільности. Такі питання, як справа розводу, бувають нераз предметом завзятих дискусій і внутрішньої боротьби між партіями і суспільними верствами.

Лікарі і статистики доказують, що люди, які ввійшли в подружі звязки, жиють довше ніж особи вільні. Також менше злочинів буває між ними.

В оцінці ваги подружжа згідні є не лише всі культурні народи, але й первісні. Вказують на це обряди шлюбні. Обряди ці майже без виїмки величаві і тягнуться нераз богато днів. Самособою сучасна культура зредукувала такі гучні весілля давних часів до скромніших розмірів.

П. Ковальчик.

МОЯ РОЖА.

Цвила у садочку
Препишная рожа.
Що дня виглядав я
В садок крізь віконце
І радість веселу
Лелів в своїм серцю —
Бо цвітонька рожа
Моя розцвіталась.

Прийшли дощі зливні
І буря шалена казилась!
Цвіт рожі зірвала,
Красу її платків
В болоті зшімала —
Тай сумом тяженьким
І болем глибоким
Серденько сповила!!

Я рожу любови
У серцю плекаю,
В надії на розцвіт богатий!
Чи зрада брехлива
Не зломить цю цвітку;
Не стопче в болоті,
Скровавлену кровю
Мойого серденька?

Я цвіт доглядаю;
Від злоби хороню,
Любить все бажаю
Красу, світ і правду!
Тож в бою сердешнім
Сильнійшим хто буде.
Я, з серцем все чистим,
Чи зрада, облуда?!...

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАЙНА 4,000-ЛІТНЬОЇ МУМІЇ.

Відомий французький дослідник Евген Ості, який веде метапсихічний інститут у Парижі, оповідає про експеримент, який вдалося йому перевести на відомому в кругах окультистів медію.

Приятель п. Ості, який віддався студіям египтольоґії, скавав йому одної днини, що французька експедиція, що працює від довшого часу над Нілем, натрапила на рідкі розкопки. Вдалося їй добути дві прекрасні домовини з двома дуже добре збереженими муміями. В одній з домовин, кромі ріжних дорогоцінностей, найдено кілька папірусових звитків, які віддано до єгипетського відділу лювриського музею до відчитання. Учасники експедиції припускали, що попали на мумії якоїсь королівської пари, але імена мумій, а тим менше епоха їхнього життя були їм невідомі.

Евген Ості пішов негайно до директора египтольоґічного відділу в Люврі. Припадок хотів, що домовини з муміями наспіли до Лювру попереднього дня, але були ще закриті, а відшифрування папірусів відложено на пізніще.

Дирекція Лювру не була дуже захоплена новими находками, бо припускала, що має до діла з другорядними муміями якогось египетського жреця і його фаворити. Ості попросив, щоби йому дали якийсь предмет, найдений в домовині і щоби хвилево більше муміями не займалися. При допомозі медія рішив він сам відгадати епоху життя і назвиська мумій. Супроти цього дали йому штабку чорного металю, в якій Єгиптянки переховували, звичайно, краску до губ. На другий день уладжено сеанс, приспано медіюм, вложивши йому до рук металеву штабку з цією краскою до губ.

Перший експеримент не вдався. Медіюм заявило, що почуває себе в якихсь дуже далеких від сучасности часах, але нічо крім цього не сказало. Щойно при третьому експерименті вислід перевищив сподівання.

Приспане медіюм сказало кілька незрозумілих слів. Потім сказало виразно: „Теби, Єгипет, дуже старе..." Відтак говорило вже зовсім виразно: „Більше як 4000 літ. Храм з дивними статуями, пів-люде, пів-звірята, тиша і темнота. Мужчини мають довгі бороди і дивні шоломи. Тихий спів, мов на похороні. Це похорон якогось великого володаря. Там написано: Амен... Аменофіс III".

Слідуючого дня Ості пішов до Лювру, віддав позичений предмет і сказав: „Чи знаєте, хто спочиває в одній з тих домовин? Один з членів династії Аменофіс... Думаю навіть, що Аменофіс III". В тиждень згодом закликано його до телефону. Папіруса відшифровано. Зміст їх покривався з тим, що сказало медіюм...

ДВОЛІТНІЙ МАЛЯР.

На річній виставі королівського товариства рисункового в лондонській ґвідгол виставлено тепер 12 образів... 2-літнього маляря Ґреґема Іста, синка малярки Ґреґем. Один образ, „Ненечка", зображає виразно жінку, а на другім бачимо сову, що заглядає у дупло.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Укр. Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в суботу 6-го жовтня, в год. 7-мій вечером, в гали під ч. 72 Morris St. Обовязком є кождого члена прибути на мітінґ, бо є важні справи до полагодження в справі болю, який має відбутися в суботу, 20-го жовтня. Довгуючі члени мають вирівнати свої належитости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Кождий член повинен придбати нового кандидата, бо тепер принимається без вступного до Товариства У. Н. Союза. — Антін Онисик, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Повідомляється всіх урядників Товариств і братств, щоби прийшли на спільний мітінґ в неділю, 7. жовтня, в 2-ій год. пополудни, до Укр. Нар. Дому, де разом з Горожанським Клюбом мається обговорити так нам важну справу відсвяткування свята Першого Падолиста, проголошення Західної Укр. Народ. Республики. — За Тимчасовий Комітет: Теодор Папа, предс.; Йосиф Биць, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. Запорожська Січ, від. 388, повідомляє всіх своїх членів, що збори місячні відбудуться в неділю, 7. жовтня, в год. 12.30 пополудни, в льокали Народ. Школи. Присутність всіх товаришів є пожадана тому, що є важні справи до полагодження. — М. Димтрів, писар.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Жеребецька Любов, від. 144, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, місцевих і позамісцевих, що місячні і трикварта́льні збори відбудуться в суботу, 6. жовтня, в год. 8-ій вечер, в гали У. Н. Дому, 217 E. 6-а ул. Пожаданим є, щоб усі члени явились на сім мітінґу, бо є важні справи до полагодження. Пригадується довгуючим членам за тікети, що на сім мітінґу вирівнали, бо в противнім разі поступиться після статута. Взивається тих членів, котрі ще не зложили своїх жертв на Сиротинець-Захист, щоб були ласкаві зложити на сім мітінґу. Дається до відома всім членам, що члени, котрі не будуть платити своїх вкладок на час, будуть суспендовані. Не явившийся на сім мітінґу член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Д. Чайка, секр.

МАЙНЕРСВІЛ, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 78, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться дня 7-го жовтня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Котрий член довгує за два місяці, а не прийде на сей мітінґ вирівнати своєї залеглости, буде суспендований. — І. Боньчак предс.; А. Боньчак, кас.; Андрій Боньчак, секр.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. Тов. Вільні Козаки, від. 116, повідомляє своїх членів і членкинь, що місячні збори відбудуться в неділю, 7. жовтня, в год. 2-ій пополудни, під ч. 839 South Broad St. Проситься всіх членів прибути на сей мітінґ, бо є дуже важні справи до полагодження. Буде вибір комітету на спільний баль двох товариств на дохід Сиротинця-Захисту при У. Н. С. Довгуючі члени нехай вирівнають залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Гаtotal і день на баль буде оголошена в час. Свобода. — О. Петришин, предс.; Йосиф Паславський, кас.; Павло Стадник, секр.

ІВАН СТЕШЕНКО, ЗНАМЕНИТИЙ ОПЕРОВИЙ СПІВАК, БАС, ВИСТУПИТЬ В БРУКЛИНІ.

Дочекались і бруклинські Українці почути співу знаменитого баса, оперового співака Шікаґовської, Филаделфійської і Вашинґтонської апери, ІВАНА СТЕШЕНКА, який виступить на концерті в неділю, 14-го ЖОВТНЯ, 1928 р., в Українськім Народнім Домі, 101 Ґренд вул. Цей концерт устроюється заходом Союза Українських Робітничих Організацій, при допомозі місцевого відділу. Кожний любитель прекрасного співу не тільки повинен сам прийти на цей концерт, але закликати всіх своїх знакомих. Така нагода трапляється надто рідко і опустити її не можна.

ФЛЯМАРІОН ДАЄ ЗНАКИ З ТАМТОГО СВІТА.

Славний француський астроном і спірітист Фльямаріон старався розслідити людську долю із зорей. Він оставив вінні праці, які розяснюють чимало в ділянці розслідження людської душі. Фльямаріонова жінка — вірна співробітниця продовжає працю покійного свого чоловіка; працює в обсерваторії в Жівісі, кую тому багато літ подарував один щедрий меценат для Фльямаріона. Фльямаріонова оповідала одному журналістови, що з ріжних спірітистичних кол Америки й Англії одержала повідомлення, що дух її покійного чоловіка зявився за посередництвом медіюма. За один рік одержала вона не менше як 37 таких вісток від духів. Остання велика Фльямаріонова праця п. з. „Смерть" обговорює питання дальшого життя людської душі. Фльямаріон вижидаючи наближення планети Марса до землі, поробив цікаві спостереження. Фльямаріон не хотів полишити невикористаною нагоду, а саме, що Марс мав наблизитися на 36 міліонів кільометрів до землі, тому цілі тижні, ніч за ночею проводив під банею своєї обсерваторії. А що смерть заскочила Фльямаріона підчас його праці і він уже не міг оголосити вислідів своїх спостережень, то він тепер старається (так думає бодай вдова Фльямаріонова) порозуміватися з тамтого світа. Вона сподіється, що дальші вісти від духів докажуть їй, що покійник хоче сказати... І спірітисти ждуть тепер нетерпляче вістки від свого учителя з тамтого світа.

ПАЛАТА ТИТАНІЇ НА МАНДРІВЦІ.

Англійська королева має найвеличавійший дім ляльок, побудований великим коштом і працею найславніших мистців. Другим таким домом ляльок є „палата Титанії". Над будовою його працював сер Невіль Вілкінсон кілька літ. Палата побудована на взір правдивих палат, має м. ін. мініятурний фортепян, на якім можна грати; має золотий престол і лазничку, викладену кафлями. Вистава того дому ляльок принесла багато тисячів фунтів на фонд калік. Тепер домок починає турне довкола світа.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Українські жінки! Ставайте горожанками і користайте з прав.

„Жіночий відділ українського Демократичного Клюбу" в Ню Йорку, що істнує від 1923 року, звертається до Вас, українські жінки міста Ню Йорку, горожанки і негорожанки, зі слідуючим покликом:

Наш Відділ Українського Демократичного Клюбу взяв собі вже при заложенню за ціль помагати українським жінкам в набуванню американського горожанства (ситизенства) на те, щоби вони могли опісля користати з тих самих горожанських прав, що тут роджені жінки-Американки.

На жаль, наше українське жіноцтво не розуміє добре ваги американського горожанства. А навіть і ті жінки, що вибрали горожанські папери, не користають ані слід зі своїх прав, нічого не домагаються, ніде не показуються, не добиваються кращої будучности, не користають з того, що горожанські папери дають їм право голосу при виборах, а тим самим якесь значінне в громаді і в державі. А прецінь, якби наші жінки були свідомі своїх прав, моглиби і собі долю поправити тут в Америці, а навіть помогти старому краєви.

А на ділі переважаюча часть наших жінок поховала свої горожанські папери в скрині, чи в шуфляди та далі остають бідними, несвідомими „форейнерками" що не знають, ні де за чим піти, ні як собі порадити.

Пора одначе нашому жіноцтву отрястися раз уже з тої несвідомости і байдужности. Пора їм дізнатися раз про значіння їхнього горожанства і про його вартість.

В тій цілі наш Відділ при Укр. Демократичнім Клюбі в Ню Йорку скликає **на день 12. жовтня, с. р. (пятниця — Коломбус Дей), год. 7. вечером, до льокалю „Українського Демократичного Клюбу", ч. 59 Сент Маркс Плейс, у Ню Йорку**

ЖІНОЧЕ ВІЧЕ

на котре запрошує всіх Українок, як американських горожанок, так і негорожанок.

На сім вічу будуть промовляти референтки, Українки й Американки, і від них Ви почуєте, яку вагу та вартість може мати для Вас американське горожанство, та як Вам користати з прав американських горожанок.

Колиж саме тепер надходять вибори президента Злучених Держав, то на сім вічу буде обговорена і справа сих виборів, щоби українським жінкам горожанкам знати, як голосувати при сих виборах.

Українки! Сестри-Землячки! Ми жінки, зорганізовані вже як американські горожанки, кличемо до Вас усіх, горожанок та негорожанок:

Приходіть на се віче! Приведіть знакомих Вам жінок, сусідок чи приятельок!

Приходіть! І послухайте, що Ви маєте рівні права з другими, тут родженими жінками сего високо культурного краю, і що Вам відчинена дорога стати так високо, як стоїть родовите американське жіноцтво! Лиш прокиньтесь, не дрімайте, не сидіть дома, але стукайте, а Вам буде отворено!

За Жіночий Відділ Українського Демократичного Клюбу Ню Йорку:

Юлія Ярема, голова;
Марія Ленчук, секр.

— Але чи ти все будеш любити мене? Навіть як ми повінчаємося?

— Як можеш сумніватися? Я все любив лише замужні жінки.

В клюбі підчас гри в карти один грач кинув другому картою в лице. Инший, присутний при цьому, хотів потішити тамтого: „Простіть йому це, та вважайте себе щасливим!"

— Щасливим? Чому?

— Таж ви повинні бути раді, що ви не грали з ним у карти!

